

Mål och handlingsplan för samarbetet mellan bibliotek, förskola och skola

Innehåll:

Bakgrund

Mål

Handlingsplan

Bilagor

Bakgrund

Skinnskattebergs biblioteks mål och handlingsplan för samarbetet mellan bibliotek, förskola och skola har utarbetats i samarbete med biblioteksrådet, som består av både bibliotekets, förskolans och skolans personal. Utvecklingen av mål och handlingsplan har även skett i samråd med Länsbibliotek Västmanland. Syftet har varit att skapa tydliga mål för bibliotekets samarbete och verksamhet med förskolan och skolan.

Skinnskattebergs biblioteks mål och handlingsplan för samarbetet mellan bibliotek, förskola och skola har godkänts av ledningsgruppen för Utbildnings- och kulturutskottet.

Målen ansluter sig till UNESCOs skolbiblioteksmanifest: skolbibliotekens roll i undervisning och lärande för alla (1999) och IFLA /UNESCOs riktlinjer för skolbibliotek (2004), bibliotekslagen (SFS 1996:1596, SFS 2004:1261), kommunens lokala styrkort för Utbildnings- och kultursektorn samt Lpo 94 och Lpfö 98.

”Skolbiblioteket förmedlar kunskap och tankar som är grundläggande i ett informations- och kunskapssamhälle. Skolbiblioteket ger eleverna de färdigheter som behövs för ett livslångt lärande.”

IFLA/UNESCO:s riktlinjer för skolbibliotek, 1.1 Uppdrag, s. 4.

”Folk- och skolbiblioteken skall ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar genom att erbjuda böcker, informationsteknik och andra medier anpassade till deras behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning”

Bibliotekslagen 9§

”Förmåga att kunna kommunicera, söka ny kunskap och kunna samarbeta är nödvändig i ett samhälle präglad av ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Förskolan skall lägga grunden till att barnen på sikt kan tillägna sig de kunskaper som utgör den gemensamma referensram som alla i samhället behöver.”

Lpfö 98, 1. Förskolans värdegrund och uppdrag, s. 9

”Förskolan skall sträva efter att varje barn [...] utvecklar sin förmåga att lyssna, berätta, reflektera och ge uttryck för sina uppfattningar, [...] tillägnar sig och nyanserar innebörden av begrepp, ser samband och upptäcker nya sätt att förstå sin omvärld, utvecklar ett rikt nyanserat talspråk och sin förmåga att kommunicera med andra och att uttrycka tankar, utvecklar sitt ord- och begreppsförråd och sin förmåga att leka med ord, sitt intresse för skriftspråk”

Lpfö 98, 2.2 Utveckling och lärande, s. 12 och 13

”Eleverna skall kunna orientera sig i en komplex verklighet, med ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. [...] Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ. [...] Genom rika möjligheter att samtala, läsa och skriva skall varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga.”

Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, s. 5

”Skolan ansvarar för att varje elev efter genomgången grundskola behärskar det svenska språket och kan lyssna och läsa aktivt och uttrycka idéer och tankar i tal och skrift, [...] kan använda informationsteknik som ett verktyg för kunskapssökande och lärande”

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, s.10

Mål

I grunden för varje individs lärande ligger ett aktivt läsande och skrivande i en flerstämmig läromiljö. De sammanhang där individen utvecklar sin läs- och skrivförmåga innefattar också samtalande och lyssnande. Skinnskattebergs bibliotek ska bidra till och stödja uppfyllelsen av förskolan och skolans mål genom att:

- Vara förskolan och skolans informationscentrum.
- Stärka barns, ungdomars, föräldrars och pedagogers kunskap i informationshantering.
- Ge barn och ungdomar lässtimulans.
- Vara en integrerad del i undervisning och lärandemiljö.
- Utvärderas regelbundet.

1. Vara förskolan och skolans informationscentrum

- Biblioteket ska ha god och adekvat tillgång till IT-baserad information.
- Biblioteket ska ha ett allsidigt och aktuellt mediebestånd anpassat efter dess användares behov.
- Bibliotekets webbplats ska vara aktuell och innehålla information som är intressant för barn, ungdomar, föräldrar och pedagoger.
- Biblioteket ska ha en kulturfrämjande roll för förskolan och skolan.
- Biblioteksrådet ansvarar för att föra ut information och erbjudanden från biblioteket till förskolan och skolan.

2. Stärka elevers och pedagogers kunskap i informationshantering

- Barn, ungdomar, föräldrar och pedagoger ska hitta i biblioteket.
- Barn, ungdomar, föräldrar och pedagoger ska känna till bibliotekets webbplats, att det finns olika databaser, sökverktyg och informationskällor.
- Ungdomar, föräldrar och pedagoger ska kunna använda bibliotekskatalogen.
- Biblioteket ska bidra till att ungdomar och pedagoger lär sig söka och kritiskt granska information från olika sorters källor, såväl tryckta som elektroniska.

3. Ge barn och ungdomar lässtimulans

- Biblioteket ska medverka till att ge barn och ungdomar lässtimulans genom att särskilt lyfta fram skönlitteraturen.
- Biblioteket ska ge stöd åt pedagoger, specialpedagoger och speciallärare för att hjälpa lässvaga barn och ungdomar, genom att ha kunskap om litteratur och anpassade medier för barn och ungdomar med de behoven.

4. Vara en integrerad del i undervisningen

- Biblioteket ska vara anpassat till ett undersökande och elevaktivt arbetssätt.
- Biblioteket ska ha ett nära samarbete med förskolan och skolan för att stödja och komplettera dem i deras dagliga arbete.
- Tid ska finnas avsatt för samarbete mellan de olika yrkesgrupperna, bibliotekarie och pedagoger i förskolan och skolan.
- Ungdomar ska känna delaktighet i biblioteket och vara representerade i biblioteksrådet.
- Biblioteksrådet ska samarbeta med elevrådet.

5. Utvärderas regelbundet

- En utvärdering ska ske genom en användarundersökning som genomförs bland elever i åk 7-9, vart tredje år.
- Mål och handlingsplan diskuteras i biblioteksrådet.

Handlingsplan

1. Vara förskolan och skolans informationscentrum

- Biblioteket ansvarar tillsammans med kommunens IT-avdelning för att tillhandahålla support och service av hård- och mjukvaror, för att biblioteket ska kunna erbjuda en god och adekvat tillgång till IT-baserad information.
- Biblioteket ansvarar för att mediebeståndet är allsidigt och aktuellt, och anpassat efter barn och ungdomars behov.
- Biblioteket ansvarar för att regelbundet utveckla, marknadsföra och uppdatera webbplatsen.
- Biblioteket ska kunna användas som utställningslokal av barn och ungdomars arbeten.

2. Stärka elevers och pedagogers kunskap i informationshantering

- Biblioteket ska informera barn, ungdomar, föräldrar och pedagoger om hur man hittar i biblioteket. Biblioteket ska ha biblioteksintroduktioner tillsammans med pedagoger.
- Biblioteket ska informera ungdomar, föräldrar och pedagoger om de databaser som finns att tillgå på bibliotekets webbplats.
- Biblioteket, tillsammans med pedagoger, ska se till att ungdomar får kunskap i hur man använder sig av de sökverktyg som finns, för att de ska kunna få den information som eftersöks.

3. Ge barn och ungdomar lässtimulans

- Biblioteket ska ansvara för att mediebeståndet är allsidigt, aktuellt och anpassat efter barn och ungdomars behov, vilket innebär även anpassade medier och medier på andra språk än svenska.
- Biblioteket ansvarar för att det ska finnas en variation bland de skönlitterära böckerna för att alla elever ska kunna finna böcker av intresse för att öka lusten till läsning.
- Biblioteket ska hålla bokpresentationer i samarbete med pedagoger, för att främja intresset för läsning hos barn och ungdomar.

4. Vara en integrerad del i undervisningen

- Biblioteket ska medverka i biblioteksrådet. Biblioteket ska även erbjuda sig att medverka vid träffar med BVC, föräldramöten, processledarträffar, arbetslagsträffar, elevråd och skolråd.
- Biblioteket ska samarbeta med andra aktörer i kommunen som arbetar med barn och unga, i nätverk med andra bibliotek och Länsbibliotek Västmanland.

5. Utvärderas regelbundet

- I samband med att bibliotekets övriga verksamhet utvärderas, utvärderas även samarbetet mellan förskolan och skolan. Då Skinnskattebergs kommuns biblioteksplan och de lokala styrkorterna revideras, ses även denna handlingsplan över.
- Utvärdering sker genom användarundersökning som genomförs bland elever i åk 7-9, vart tredje år och genom en brukarundersökning som genomförs bland allmänheten vartannat år.

Bilaga 1.

Service-deklaration för Skinnskattebergs biblioteks barn- och ungdomsavdelning

Vår målsättning är att du som använder dig av Skinnskattebergs biblioteks tjänster ska veta vilken service vi kan erbjuda dig. Därför har vi formulerat denna service-deklaration som är en bilaga till ”Mål och handlingsplan för samarbetet mellan bibliotek, förskola och skola”.

Målgrupp

Barn och ungdomar 0-18 år.

Vuxna i barn och ungdomars närhet.

Folkbildning

Biblioteket ska arbeta med läsfrämjande verksamhet och medverka till att ge målgruppen lässtimulans genom att särskilt lyfta fram skönlitteraturen. Biblioteket ska bidra till att stärka barn och ungdomars språkliga, emotionella och kulturella utveckling.

Vi erbjuder:

Bokprat

Bokcirklar

Sagostunder

Programverksamhet

Information till pedagoger och föräldrar

Informationskompetens

Biblioteket ska bidra till att stärka målgruppens informationskompetens. Biblioteket ska bidra till att ge målgruppen verktyg för att de ska kunna hantera dagens krav på informationskompetens.

Vi erbjuder:

Biblioteksvisningar

Bibliotekskunskap

Informationssökning

Källkritik

Råd och handledning

Handlingsplan

- Biblioteket ska vara tillgängligt för alla kommuninvånare.
- Sagostunder och programverksamhet arrangeras kontinuerligt.
- Bokprat och informationssökningstillfällen sker i samarbete med pedagoger och i mån av tid. Tänk på att boka i god tid, för att vi ska kunna erbjuda en högre service. Meddelar du vilket ämne/tema ni arbetar med, kan bokprat och informationssökning, anpassas efter det. På så vis kan tillfället integreras med undervisningen och barnet/elevens lärandemiljö.
- Biblioteket kan plocka ihop material som du behöver för ett visst ämne/tema. Är du ute i god tid har vi större möjlighet att låna hem från andra bibliotek samt lägga undan material, och kan på så vis erbjuda en bättre service.

0 år

Samarbete med barnavårdscentralen. Biblioteket erbjuder sig att delta i föräldragrupper tillsammans med BVC, och informera kring böcker och språk.

Utdelning av barnets första och andra bok i samarbete med BVC.

1-5 år

Nära samarbete med förskolorna, programverksamhet och sagostunder. Biblioteket erbjuder sig att delta på föräldramöten med information om böcker och språk. Biblioteket erbjuder sig att delta i processledarträffar tillsammans med förskolans pedagoger. Biblioteket samarbetar med den öppna förskolan Stacken.

Åk F-9

Biblioteket deltar i biblioteksrådet, där samarbetet mellan bibliotek och skola diskuteras. Biblioteket erbjuder sig att delta i föräldramöten, elevråd och skolråd. Biblioteket samarbetar med kulturskolan Korpen och allaktivitetshuset Sture.

6 år

Biblioteket samarbetar med pedagogerna kring 6 årsboken. Barnen får lånekort och biblioteksintroduktion.

Åk 1-3

Bokprat och bibliotekskunskap.

Åk 4-5

Bokprat och lätt informationssökning.

Åk 6

Bokprat och informationssökning samt källor.

Åk 7- 8

Bokprat och fördjupad informationssökning/källkritik samt repetition.

Åk 9

Bokprat och informationssökning/källkritik, egna sökstrategier, projektarbete.

De år som prioriteras vad gäller bokprat är förskolan, årskurs 1, 3, 5 och 7. De årskurser som prioriteras vad gäller biblioteksintroduktioner/informationssökning är F, 4, 7 och 9. Det är viktigt att ni bokar tillfällena i god tid. Det ökar möjligheten för att tillfället sker när det passar er planering bra. Meddela gärna aktuellt tema, för att vi ska kunna sätta in det i ett sammanhang och på så vis göra det så meningsfullt som möjligt för barnen och ungdomarna.

Skinnskattebergs bibliotek

Bilaga 2.

Läsfrämjandeplan 2011

Samarbete mellan bibliotek, BVC och familjecentralen Stacken

- Utdelning av barnets första och andra bok.
- Information om språkutveckling.
- Gemensamma informationsträffar med föräldrar i samverkan mellan BVC och bibliotek.
- Biblioteket deltar i föräldragrupper och föräldracaféer.
- Biblioteket arrangerar sagostunder.
- Biblioteket har en särskild föräldrahylla med medier riktade till föräldrar om bland annat språkutveckling.
- Biblioteket har en särskild äppelhylla med anpassade medier samt medier för och om barn med funktionsnedsättning.
- Biblioteket informerar om och tillhandahåller medier på andra språk än svenska.
- Biblioteket arbetar för att utveckla, marknadsföra och uppdatera webbplatsen.

Samarbete mellan bibliotek och förskola

- Biblioteket erbjuder sagostunder och boklek.
- Biblioteket deltar i processledarträffar och gemensam utbildning tillsammans med förskolans personal.
- Samarbete med bokpåsar som föräldrar kan låna hem.
- Samarbete med temabokpåsar som förskolans personal kan använda i det pedagogiska arbetet.
- Samarbete runt utställningar i biblioteket.
- Biblioteket erbjuder programverksamhet i form av dramatiserade bokprat, teater och musikföreställningar.
- Utökad samverkan kring bokjuryn.
- Biblioteket har en särskild äppelhylla med medier för och om barn med funktionsnedsättning.
- Biblioteket informerar om och tillhandahåller medier på andra språk än svenska.
- Biblioteket arbetar för att utveckla, marknadsföra och uppdatera webbplatsen.

Samarbete mellan bibliotek och skola

- Samarbete med pedagoger runt 6-årsgrupp, 6-årsbok och bokfest.
- Biblioteket erbjuder bokprat.
- Biblioteket erbjuder biblioteksintroduktioner och handledning i informationssökning.
- Samverkan i biblioteksråd.
- Samarbete runt utställningar i biblioteket.
- Fortsatt arbete med dramatiserade bokprat i samarbete med kulturskolan.
- Biblioteket erbjuder programverksamhet i form av, teater och musikföreställningar. Föreställningarna köps in i samarbete med skolans personal och elever.
- Biblioteket har en särskild äppelhylla med medier för och om barn med funktionsnedsättning.
- Biblioteket informerar om och tillhandahåller medier på andra språk än svenska.
- Biblioteket arbetar för att utveckla, marknadsföra och uppdatera webbplatsen.

- Biblioteket deltar vid föräldramöten, arbetslagsträffar, elevrådsmöten och skolrådsträffar.
- Utökad samverkan kring bokjuryn.
- Läsecirkelverksamhet i samarbete med skolan.
- Samarbete med Skapande skola projekt.

Bibliotekets uppsökande verksamhet och samarbete med andra aktörer i kommunen

- Läseklubbar.
- Uppmärksamma aktuella teman, tävlingar och arrangemang som har med kultur och läsande att göra såsom världsbokdagen och Kura skymning.
- Biblioteket har en särskild äppelhylla med medier för och om barn med funktionsnedsättning.
- Biblioteket informerar om och tillhandahåller medier på andra språk än svenska.
- Biblioteket arbetar för att utveckla, marknadsföra och uppdatera webbplatsen.
- Samverkan med kulturskolan, familjecentralen Stacken och allaktivitetshuset Sture.

Skinnskattebergs bibliotek

